

เทคนิคการร้องประสานเสียงของโรงเรียนเลยพิทยาคม Techniques for Teaching Choir in Loeipittayakom School.

พรพรรณ แก่นอำพรพันธ์¹ และปานขวัญ บุญประกอบ²
Pornpan Kaenampornpan¹ and Pankwan Boonprakong²
¹อาจารย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
²นักศึกษา ปริญญาโท สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Received: 10 May 2022
Revised: 14 June 2022
Accepted: 21 June 2022

¹Lecturer from the faculty of fine and Applied Arts Khonkaen University

²Master Student of Music in Music Graduate School Khonkaen University

Corresponding Author Email: pankwan@kkumail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสอนเทคนิคการร้องประสานเสียงของโรงเรียนเลยพิทยาคม เป็นแบบเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 25 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง คือ กลุ่มสมาชิกวงขับร้องประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า วิธีการสอนวงประสานเสียงจะสอนเทคนิคการร้องเพลงห้าหมวดหมู่ คือ ลมหายใจ เสียงสะท้อน การขยายช่วงเสียง และการพัฒนาเสียงสระ ซึ่งประกอบด้วย 1) การหายใจ (Breath) จะฝึกโดยการบริหารลมหายใจ โดยเปลี่ยนจังหวะไปเรื่อย ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกกับความหลากหลาย ซึ่งอาจจะเจอได้ในเพลงต่าง ๆ 2) เสียงสะท้อน (Resonance) ผู้ฝึกจะอธิบายการใช้เสียงกับอวัยวะในร่างกายต่าง ๆ เพื่อให้เสียงร้องมีคุณภาพมากที่สุด 3) การขยายช่วงเสียง (Range Extension) ผู้ฝึกจะค่อยๆขยายความกว้างของเสียงในขณะวอร์ม โดยต้องดูการใช้อวัยวะในการร้องเพลงให้ถูกต้อง เพื่อลดการบาดเจ็บของกล้ามเนื้อและเส้นเสียง 4) การผลิตคำพูดหรือคำพูดของเสียงพูด (Phonation) ผู้ฝึกจะเช็คในช่วงเวลาซ้อม คำร้องถูกต้องหรือไม่ โดยหากเป็นภาษาต่างประเทศจะมีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้อง 5) พัฒนาสระ (Vowel) ผู้ฝึกจะเช็คในช่วงเวลาซ้อม ออกรูปปากถูกต้องไม่ ออกสระได้ถูกไหม คำร้องถูกต้องหรือไม่ โดยหากเป็นภาษาต่างประเทศจะมีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

คำสำคัญ: ร้องประสานเสียง, เทคนิคขับร้องประสานเสียง, การขับร้องประสานเสียงในระดับมัธยม

Abstract

This research consists purposes were to study the teaching techniques of Loeipittayakhom School's choir in qualitative research. The tools of this research consist of the interviews of the 25-selected Loeipittayakhom School's Choir members. The result from the interviews and the other documents are analyzed in content analysis. The result of this research finds out that there are 5 teaching techniques - breathing practice, resonance, range extension, and improving vowels. The teaching techniques consist of 1) Breathing practice by changing the rhythm constantly. This practice will help the members to practice on a variety of sounds which could be found in many songs. 2) Resonance practice will help the members explain how to use their voices and parts of their body to express the songs outstandingly. 3) Range Extension will lead the members to practice the width of voices by using their body parts to sing correctly while they are practicing. This practice will

decrease the pain of muscles and vocal cords. 4) Phonation is helping the members to check on pronouncing words correctly or not. If the words are in different languages, consulting with a native or a professional will be concerned in order to pronounce it accurately. 5) Improving vowels will lead the members to understand whether or not they use their mouth and pronounce the vowels and words correctly or not. If the words are in different languages, consulting with a native or a professional will be concerned.

Keywords: Chorus, Techniques for Teaching Choir, High School Choir

บทนำ

สำหรับเสียงร้องของมนุษย์นั้นจัดว่าเป็นเครื่องดนตรีที่มีติดตัวทุกคน จัดว่าเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์และสื่อความหมายได้ดีที่สุด ยากที่จะหาเครื่องดนตรีใดมาเทียบ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2557) และเสียงขับร้องเป็นเสียงที่แสดงออกถึงความรู้สึกได้ตรงไปตรงมาที่สุด ดังนั้นการขับร้องจึงถือว่าเป็นกิจกรรมทางดนตรีที่นำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรีและความทราบซึ่งในดนตรี (กาญจนา อินทรสุนานนท์, 2532)

การร้องประสานเสียง คือการร้องที่มีผู้ร้องมากกว่าหนึ่งคนและมีแนวเสียงร้องมากกว่าหนึ่งเสียงขึ้นไปจึงทำให้เกิดการประสานของแต่ละแนว ปัจจุบันมาตรฐานการร้องประสานเสียงในจะใช้การร้องสี่แนวเสียง คือ โซปราโน, อัลโต, เทเนอร์, และเบส ซึ่งถือว่าการร้องแบบนี้มีความสมดุลของเสียงและสื่อถึงความงดงามของเสียงได้อย่างสมบูรณ์แบบ แต่อย่างไรก็ตามการขับร้องที่มีแนวน้อยกว่าหรือมากกว่าสี่แนวที่กล่าวมาข้างต้นก็เป็นสิ่งที่พบได้เสมอและมีความงดงามน่าฟังเช่นเดียวกัน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ในส่วนของดนตรีที่เป็นประเภทการขับร้องประสานเสียงนั้นเป็นกิจกรรมดนตรีที่เกิดขึ้นได้ง่ายเนื่องจากเกิดจากตัวมนุษย์เอง ไม่ต้องใช้เครื่องดนตรีใด ๆ ไม่เสียค่าใช้จ่าย และยังสามารถปฏิบัติได้คราวละมาก ๆ จึงสามารถทำการศึกษาได้กับนักเรียนครั้งละหลาย ๆ คน อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ให้ความบันเทิงและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สำหรับการรวมกลุ่มของหมู่คณะ หรือชมรมอีกด้วย (วณิ ลัดดาภิบาล, 2542)

ปัจจุบัน การขับร้องเพลงประสานเสียงเป็นทักษะที่ถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง 2561 จึงมีการก่อตั้งวงประสานเสียงในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย มหาวิทยาลัยและตามสถาบันต่าง ๆ แต่ยังไม่แพร่หลายเท่าไรนัก เนื่องจากครูผู้สอนยังขาดความชำนาญในการจัดการและความรู้ในการทำวงประสานเสียงขาดสื่อที่ใช้สอนในวงประสานเสียงเนื่องจากเพลงส่วนใหญ่เป็นเพลงที่ใช้สำหรับศาสนาคริสต์ จึงทำให้วงที่เป็นสายสามัญที่ส่วนใหญ่เน้นถือศาสนาพุทธ จึงไม่นิยมนำมาขับร้อง และเพลงที่เป็นเพลงขับร้องประสานเสียงของไทยเป็นเพลงที่ถูกประพันธ์ขึ้นเหมาะสำหรับผู้ใหญ่ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การเรียนการสอนเรื่องการขับร้องจึงไม่ได้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ทั้งที่การขับร้องประสานเสียงอย่างง่ายสำหรับเด็กนั้นเป็นกิจกรรมที่สามารถทำได้ (ปิยมาภรณ์ สบายแท้, 2545)

เอกลักษณ์ เตอร์ตุ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างคุณสมบัติของวงขับร้องประสานเสียงให้ ตรงตามวัตถุประสงค์นั้น เป็นการสร้างความก้าวหน้าในด้านภาพลักษณ์ ชื่อเสียง ความสามารถ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างมาก ซึ่งจะบ่งบอกได้เลยว่า แต่ละโรงเรียน มีการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นที่ประจักษ์ ซึ่งจะบ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนนั้น ยกตัวอย่างเช่น โรงเรียนเลยพิทยาคมที่สามารถเป็นตัวแทนไปแข่งในระดับชาติ แทบทุกปี ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นที่การันตีได้เลยว่า ถ้าเป็นความโดดเด่นในเรื่องกิจกรรมขับร้องประสานเสียง ในระดับมัธยมศึกษา คือโรงเรียนเลยพิทยาคม จุดเด่นที่ทำให้วงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคม นั้นเข้าสู่ระดับประเทศบ่อยครั้งเพราะว่า วงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคม มีเสียงร้องที่กังวาน มีความสมดุลและชัดเจนในแต่ละคอร์ส พร้อมกับมีลูกเล่นที่หลากหลาย จึงถือได้ว่าโรงเรียนเลยพิทยาคม จังหวัดเลย เป็นวงขับร้องประสานเสียงในระดับมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการสอนวงประสานเสียงของโรงเรียนเลยพิทยาคม เพื่อนำผลของการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาวงประสานเสียงในระดับมัธยมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิธีการสอนเทคนิคการร้องประสานเสียงของโรงเรียนเลยพิทยาคม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย** ได้แก่ จำนวน 25 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1.1) นักเรียนที่เป็นสมาชิกวงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคม จำนวน 25 คน โดยกำหนดคุณสมบัติ หรือเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ (1) มีอายุระหว่าง 13-18 ปี (2) กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเลยพิทยาคม (3) เป็นสมาชิกในวงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคม และ 1.2) คือ ครูผู้ฝึกสอน จำนวน 1 คน โดยกำหนดคุณสมบัติ คือ (1) เป็นข้าราชการครูในโรงเรียนเลยพิทยาคม (2) เป็นครูที่ควบคุมดูแลการสอนและการฝึกซ้อมของวงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคม

2. **เครื่องมือในการวิจัย** ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นมาสัมภาษณ์ ครูผู้ควบคุมวงและนักเรียนเป็นสมาชิกวงขับร้องประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคม ประกอบด้วย โดยเนื้อหาในการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ และตอนที่ 2 และส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอนร้องเพลง เช่น วิธีการสอนเรื่องการขยายช่วงเสียง (Range Extension) เรื่องพัฒนาเสียง (Vowel) เป็นต้น

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ การเก็บข้อมูลภาคสนามจากการสำรวจใช้วิธีการสำรวจข้อมูลจากบุคคลภายในพื้นที่ที่ทำการวิจัยจากการสังเกตไม่มีส่วนร่วม คือการเข้าร่วมสังเกตกิจกรรมการฝึกซ้อมของวงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคม โดยใช้เครื่องมือในการดำเนินการดังต่อไปนี้เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ วิดีทัศน์ แบบสัมภาษณ์ และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ความรู้เกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียง การสอนการขับร้องประสานเสียง เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริบทพื้นที่ของการวิจัย

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องเทคนิคการร้องประสานเสียงของโรงเรียนเลยพิทยาคม ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

การศึกษาวิธีการสอนเทคนิคการร้องประสานเสียงของโรงเรียนเลยพิทยาคม

ผลการวิจัยพบว่า หลักของการสอนวงประสานเสียง จะสอนเทคนิคการร้องเพลงห้าหมวดหมู่ ได้แก่ ลมหายใจ เสียงสะท้อน การขยายช่วงเสียง และการพัฒนาเสียงสระ ซึ่งจากการสังเกตการซ้อมของวงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคม ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการสอนเทคนิคการร้องประสานเสียง ดังนี้

1) การหายใจ (Breath) จะฝึกโดยการบริหารลมหายใจ โดยเปลี่ยนจังหวะไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกกับความหลากหลาย ซึ่งอาจจะเจอได้ในเพลงต่าง ๆ

2) เสียงสะท้อน (Resonance) ผู้ฝึกจะอธิบายการใช้เสียงกับอวัยวะในร่างกายต่าง ๆ เพื่อให้เสียงร้องมีคุณภาพมากที่สุด

3) การขยายช่วงเสียง (Range Extension) ผู้ฝึกจะค่อยๆขยายความกว้างของเสียงในขณะวอร์ม โดยต้องดูการใช้อวัยวะในการร้องเพลงให้ถูกต้อง เพื่อลดการบาดเจ็บของกล้ามเนื้อและเส้นเสียง

4) การผลิตคำพูดหรือคำพูดของเสียงพูด (Phonation) ผู้ฝึกจะเช็คในระยะเวลาซ้อม คำร้องถูกต้องหรือไม่โดยหากเป็นภาษาต่างประเทศจะมีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

5) พัฒนาสระ (Vowel) ผู้ฝึกจะเช็คในระยะเวลาซ้อม ออกรูปปากถูกต้องไม่ ออกสระได้ถูกไหม คำร้องถูกต้องหรือไม่ โดยหากเป็นภาษาต่างประเทศจะมีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ซึ่งมีความคล้ายกันกับวิจัยของกับ FRANCES R. FONZA การฝึกซ้อมของวงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคมเริ่มจากการครูผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้สอนการใช้เทคนิคก่อน และบอกจุดประสงค์ของการใช้เทคนิคกับเพลงแต่ละบทเพลง โดยเริ่มจากให้นักเรียนเริ่มฝึกการหายใจที่ถูกต้องก่อนจากนั้นจะให้แยกซ้อมจะใช้รูปแบบการสอนแบบรุ่นพี่สอนรุ่นน้องโดยให้หัวหน้ากลุ่มเสียงเป็นแกนนำในการสอนของแต่ละกลุ่มเสียง โดยแต่ละกลุ่มเสียงจะเช็คเสียงตั้งแต่รายบุคคลจนถึงภาพรวมของกลุ่มเสียงของตัวเอง หลังจากนั้นครูผู้ฝึกสอนจะเข้าไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของทั้งวงอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจะคล้ายกับแนวทางการสอนการขับร้องประสานเสียง: กรณีศึกษาคณะนักร้องประสานเสียง สอนพล ที่มีการฝึกซ้อมแยกแนวเสียง วิชวลัมพ์ เหล่าวานิช และมนสิการ เหล่าวานิช (2560) ได้กล่าวเอาไว้เกี่ยวกับขั้นตอนกลวิธีในการถ่ายทอดความรู้ ด้านการขับร้องประสานเสียงของวงสอนพลเอาไว้ว่า “ควรเป็นการนัดฝึกซ้อมเพิ่มเติมนอกเหนือจากเวลาซ้อมรวมวงปกติเพื่อเก็บรายละเอียด หรือแก้ปัญหาของแต่ละแนวเสียง โดยหัวหน้าแนวเสียง จะเป็นผู้นำในการซ้อม และช่วยกันหาข้อสรุปร่วมกันในการร้องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หากยังคงมีปัญหาจะให้ผู้อำนวยความสะดวกเป็นคนตัดสินใจในขั้นสุดท้าย” (วิชวลัมพ์ เหล่าวานิช และมนสิการ เหล่าวานิช, 2560)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องเทคนิคการร้องประสานเสียงของโรงเรียนเลยพิทยาคม ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้
เพื่อศึกษาวิธีการสอนเทคนิคการร้องประสานเสียงของโรงเรียนเลยพิทยาคม พบว่า หลักของการสอนวงประสานเสียงจะสอนเทคนิคการร้องเพลงห้าหมวดหมู่ ได้แก่ ลมหายใจ เสียงสะท้อน การขยายช่วงเสียง และการพัฒนาเสียงสระ ซึ่งจากการสังเกตการซ้อมของวงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคม ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการสอนเทคนิคการร้องประสานเสียง ดังนี้

1) การหายใจ (Breath) จะฝึกโดยการบริหารลมหายใจ โดยเปลี่ยนจังหวะไปเรื่อย ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกกับความหลากหลาย ซึ่งอาจจะเจอได้ในเพลงต่าง ๆ

2) เสียงสะท้อน (Resonance) ผู้ฝึกจะอธิบายการใช้เสียงกับอวัยวะในร่างกายต่าง ๆ เพื่อให้เสียงร้องมีคุณภาพมากที่สุด

3) การขยายช่วงเสียง (Range Extension) ผู้ฝึกจะค่อยๆ ขยายความกว้างของเสียงในขณะวอร์ม โดยต้องดูการใช้อวัยวะในการร้องเพลงให้ถูกต้อง เพื่อลดการบาดเจ็บของกล้ามเนื้อและเส้นเสียง

4) การผลิตคำพูดหรือคำพูดของเสียงพูด (Phonation) ผู้ฝึกจะเช็คในระยะเวลาซ้อม คำร้องถูกต้องหรือไม่โดยหากเป็นภาษาต่างประเทศจะมีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

5) พัฒนาสระ (Vowel) ผู้ฝึกจะเช็คในระยะเวลาซ้อม ออกรูปปากถูกต้องไม่ ออกสระได้ถูกไหม คำร้องถูกต้องหรือไม่ โดยหากเป็นภาษาต่างประเทศจะมีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ซึ่งมีความคล้ายกันกับวิจัยของกับ FRANCES R. FONZA การฝึกซ้อมของวงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคมเริ่มจากการครูผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้สอนการใช้เทคนิคก่อน และบอกจุดประสงค์ของการใช้เทคนิคกับเพลงแต่ละบทเพลง โดยเริ่มจากให้นักเรียนเริ่มฝึกการหายใจที่ถูกต้องก่อนจากนั้นจะให้แยกซ้อมจะใช้รูปแบบการสอนแบบรุ่นพี่สอนรุ่นน้องโดยให้หัวหน้ากลุ่มเสียงเป็นแกนนำในการสอนของแต่ละกลุ่มเสียง โดยแต่ละกลุ่มเสียงจะเช็คเสียงตั้งแต่รายบุคคลจนถึงภาพรวมของกลุ่มเสียงของตัวเอง หลังจากนั้นครูผู้ฝึกสอนจะเข้าไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของทั้งวงอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจะคล้ายกับ แนวทางการสอนการขับร้องประสานเสียง: กรณีศึกษาคณะนักร้องประสานเสียง สอนพล ที่มีการฝึกซ้อมแยกแนวเสียง โดยวิชวลัมพ์ เหล่าวานิช และมนสิการ เหล่าวานิช

(2560) ได้กล่าวเอาไว้เกี่ยวกับขั้นตอนกลวิธีในการถ่ายทอดความรู้ ด้านการขับร้องประสานเสียงของวงสวนพลูเอาไว้ว่า “ควรเป็นการนัดฝึกซ้อมเพิ่มเติมนอกเหนือจากเวลาซ้อมรวมวงปกติเพื่อเก็บรายละเอียด หรือแก้ปัญหาของแต่ละแนวเสียง โดยหัวหน้าแนวเสียง จะเป็นผู้ดำเนินการซ้อม และช่วยค้นหาข้อสรุปร่วมกันในการร้องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หากยังคงมีปัญหาก็ให้ผู้อำนวยเพลงเป็นคนตัดสินใจในขั้นสุดท้าย”

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องเทคนิคการร้องประสานเสียงของโรงเรียนเลยพิทยาคม ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องวิธีการสอนเทคนิคการร้องประสานเสียงของโรงเรียนเลยพิทยาคม ผู้วิจัยพบว่า วงประสานเสียงเลยพิทยาคมมีการสอนเทคนิคการใช้เสียงต่าง ๆ จากพื้นฐาน ตั้งแต่การฝึกหายใจ เสียงสะท้อน การขยายช่วงเสียง การผลิตคำพูดของเสียงพูด จนถึงการพัฒนาสระ สอดคล้องกับ FRANCES R. FONZA (2014) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องกลวิธีการใช้กลวิธีเสียงของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสิบคนของคณะนักร้องประสานเสียงเริ่มต้น หรือกับนักเรียนเริ่มต้นในวงที่มีนักร้องหลายระดับ จากการวิจัยพบว่า หลักของการสอนวงประสานเสียง จะสอนเทคนิคการร้องเพลงทำหามวดหมู่ ได้แก่ ลมหายใจ เสียงสะท้อน การขยายช่วงเสียง และการพัฒนาเสียงสระ ซึ่งจากการสังเกตการสอนของวงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคม ผู้วิจัยพบว่ามีการสอนเทคนิคการร้องประสานเสียง คือ 1) การหายใจ (Breath) 2) เสียงสะท้อน (Resonance) 3) การขยายช่วงเสียง (Range Extension) 4) การผลิตคำพูดหรือคำพูดของเสียงพูด (Phonation) 5) พัฒนาสระ (Vowel) ซึ่งมีความคล้ายกันกับวิจัยของกับ FRANCES R. FONZA การฝึกซ้อมของวงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคมเริ่มจากการครูผู้ฝึกสอนจะเป็นผู้สอนการใช้เทคนิคก่อนและบอกจุดประสงค์ของการใช้เทคนิคกับเพลงแต่ละบทเพลง โดยเริ่มจากให้นักเรียนเริ่มฝึกการหายใจที่ถูกต้องก่อนจากนั้นจะให้แยกซ้อมจะใช้รูปแบบการสอนแบบรุ่นพี่สอนรุ่นน้อง โดยให้หัวหน้ากลุ่มเสียงเป็นแกนนำในการสอนของแต่ละกลุ่มเสียง โดยแต่ละกลุ่มเสียงจะเช็คเสียงตั้งแต่รายบุคคลจนถึงภาพรวมของกลุ่มเสียงของตัวเอง หลังจากนั้นครูผู้ฝึกสอนจะเข้าไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของทั้งวงอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งจะคล้ายกับ แนวทางการสอนการขับร้องประสานเสียง: กรณีศึกษาคณะนักร้องประสานเสียง สวนพลู ที่มีการฝึกซ้อมแยกแนวเสียง วิชาลัมพก์ เหล่าวานิช และมนสิการ เหล่าวานิช (2560) ได้กล่าวเอาไว้เกี่ยวกับขั้นตอนกลวิธีในการถ่ายทอดความรู้ด้านการขับร้องประสานเสียงของวงสวนพลูเอาไว้ว่า “ควรเป็นการนัดฝึกซ้อมเพิ่มเติมนอกเหนือจากเวลาซ้อมรวมวงปกติเพื่อเก็บรายละเอียด หรือแก้ปัญหาของแต่ละแนวเสียง โดยหัวหน้าแนวเสียง จะเป็นผู้ดำเนินการซ้อม และช่วยค้นหาข้อสรุปร่วมกันในการร้องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หากยังคงมีปัญหาก็ให้ผู้อำนวยเพลงเป็นคนตัดสินใจในขั้นสุดท้าย ” (วิชาลัมพก์ เหล่าวานิช และมนสิการ เหล่าวานิช, 2560)

จากการสัมภาษณ์อาสาสมัครวงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคมมีการซ้อมที่เริ่มฝึกการร้องจากการออร์มเสียงเมื่อนักเรียนเริ่มร้องเพลงได้แม่นยำในเรื่องเสียง และจังหวะแล้วก็จะเริ่มให้นักเรียนไม่ต้องดูโน้ต แล้วให้นักเรียนจินตนาการออกมาในรูปแบบการร้องเพลง เพื่อฝึกการสื่อสารอารมณ์ทำให้เพลงที่ร้องออกมาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เนื่องจากเราเป็นวงประสานเสียง เรามีความจำเป็นที่จะต้องสื่อสารออกมาด้วยกันทั้งวง จะสื่อสารออกมาแค่คนใดคนหนึ่งไม่ได้ เมื่อทั้งวงมีพัฒนาการด้านการร้องที่ดีขึ้นแล้ว ผู้สอนก็จะให้ทั้งวงเลือกเพลงที่จะใช้แข่งขัน โดยผู้สอนจะเป็นคนดูความเหมาะสมอีกทีหนึ่ง เมื่อได้เพลงแล้วจะเริ่มให้แยกพาร์ทซ้อม ให้หัวหน้ากลุ่มเสียงนั้นเป็นผู้ฝึกซ้อมให้กับสมาชิกของแต่ละกลุ่มเสียง เก็บรายละเอียดของการร้องในส่วนของกลุ่มเสียงตัวเองให้เรียบร้อยที่สุด ทั้งในเรื่องการออกเสียง เทคนิคการร้อง และเรื่องความถูกต้องของบทเพลงทั้งเรื่องความดังเบาในแต่ละท่อน และเรื่องอารมณ์ของบทเพลง หัวหน้ากลุ่มเสียงจะใช้เปียโนในการซ้อมเพื่อเช็คเสียงให้ตรงทุกครั้ง โดยผู้สอนจะเช็คความก้าวหน้าทุกครั้งที่ยอมเสร็จในแต่ละครั้ง ว่ามีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด ซึ่งคล้ายกับแนวทางการสอนการขับร้องประสานเสียง: กรณีศึกษาคณะนักร้องประสานเสียง สวนพลู คือ “การฝึกซ้อมแยกแนวเสียง ควรเป็นการนัดฝึกซ้อมเพิ่มเติมนอกเหนือจากเวลาซ้อมรวมวงปกติเพื่อเก็บ

รายละเอียด หรือแก้ปัญหาของแต่ละแนวเสียง โดยหัวหน้าแนวเสียง จะเป็นผู้นำในการซ้อม และช่วยกันหาข้อสรุปร่วมกันในการร้องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หากยังคงมีปัญหาก็ให้อ่านวงเพลงเป็นคนตัดสินใจในขั้นสุดท้าย” (ขุภาลัมพ์ก เหล่าวานิช และมนสิการ เหล่าวานิช, 2560) สำหรับวงประสานเสียงโรงเรียนเลยพิทยาคมนั้นเมื่อแต่ละพาร์ทซ้อมแล้ว ผู้สอนจะทำการรวมวงและเช็คความพร้อมโดยรวมของวง หรือหากมีข้อสงสัย นักเรียนก็สามารถถามผู้ฝึกได้เลย เมื่อวงได้เข้าสู่อะการแข่งขันระดับประเทศทางวงจะมีการเข้าค่าย เพื่อให้การฝึกเข้มข้นมากขึ้น และมีเวลาซ้อมมากขึ้น เพื่อที่จะเตรียมพร้อมสู่การแข่งขันทันทีในระดับประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การใช้เทคนิคการสอนควรมีการปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นโดยคำนึงถึงความพร้อมและข้อจำกัดของอาสาสมัครเป็นสำคัญ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ศึกษาหรือผู้ที่สนใจสามารถนำกิจกรรมดนตรีนี้ไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษยและสังคมต่อไป

1.2 จากผลการวิจัย สามารถนำไปตัดสินใจในการวางแผนในการทำวงประสานเสียง ที่เป็นวงระดับโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา และยังสามารถนำผลการวิจัยไปกำหนดเป็นเป้าหมาย ทิศทาง และเนื้อหาของการวางแผนการบริหารงานในส่วนที่ตัวเองเกี่ยวข้องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยควรจัดรูปแบบระยะเวลาในการสัมภาษณ์และสังเกตตามความเหมาะสมและความพร้อมของอาสาสมัครแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

2. ผู้วิจัยควรใช้เวลาทำความเข้าใจกับอาสาสมัครมากขึ้น เพื่อให้อาสาสมัครผ่อนคลายและแสดงกิจกรรมได้ธรรมชาติมากขึ้น

3. ควรทำการวิจัยต่อยอดเพื่อศึกษาถึงเทคนิคการสอนประสานเสียงที่มีผลต่อการทำวงประสานเสียงในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ทางดนตรีศึกษาต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จรู้งดด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ แก่นอำพรพรพรณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้กรุณาให้คำปรึกษาคำแนะนำและข้อเสนอแนะ ต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจ ในด้านการศึกษา ทำให้เกิดประโยชน์อย่างถึงร้อมถึงความเข้าใจและสละเวลาในการให้คำปรึกษา และความรู้กรุณา ช่วยเหลือผู้วิจัยในหลากหลายด้านเสมอมา

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- กาญจนา อินทรสุนทรสุนานนท์. (2532). *พื้นฐานมานุษยวิทยา ภาควิชาวัฒนธรรม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตร มหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ปิยมาภรณ์ สบายแท้. (2545). *การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องทฤษฎีดนตรีสากลพื้นฐานผ่านทักษะขับร้องประสานเสียง*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล
- วณิ ลัดดาภรณ์. (2542). *การศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกขับร้องประสานเสียง ในรายวิชา MSID 102*. การขับร้องประสานเสียง มหาวิทยาลัยมหิดล
- วิภาลัมพ์ก เหล่าวานิช และมนสิการ เหล่าวานิช. (2560). กระบวนการถ่ายทอดความรู้ทางดนตรีของอาจารย์รามอน โมลิโน

- ลิฮาวโก จูเนียร์ (Ramon Molina Ijauco, Jr.) ในการพัฒนาศักยภาพของคณะนักร้องประสานเสียงโลก world Choir Game 2014: กรณีศึกษาคณะนักร้องประสานเสียง สวณพลู และคณะนักร้องประสานเสียงจุฬารัตน์ โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม. *วารสารครุศาสตร์*, 45(1), 90-108
- เอกลักษณ์ เตอร์ตุ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลให้วงขับร้องประสานเสียงระดับประถมศึกษาได้รับรางวัลเหรียญทองจากการประกวดวงขับร้องประสานเสียงในงานศิลปหัตถกรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- Frances R. Fonza. (2014). *Tone building strategies used for beginning high school*. Florida state University college of music